

A man in a brown jacket and glasses is holding a vintage microphone, looking towards the camera. He is on an ice skating rink, with other skaters visible in the background. The scene is outdoors and brightly lit.

we

De eeuw van radio

waren

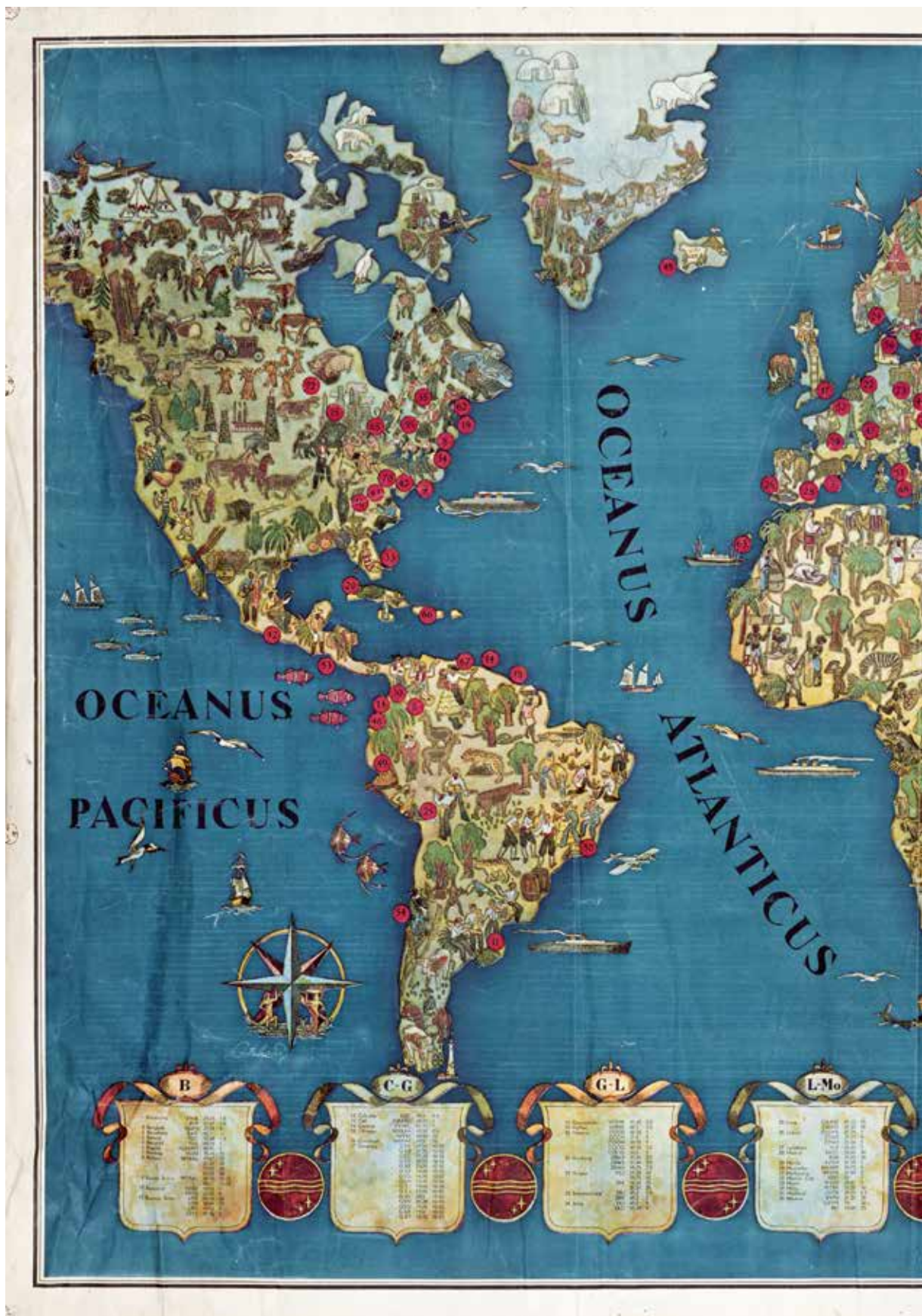
er

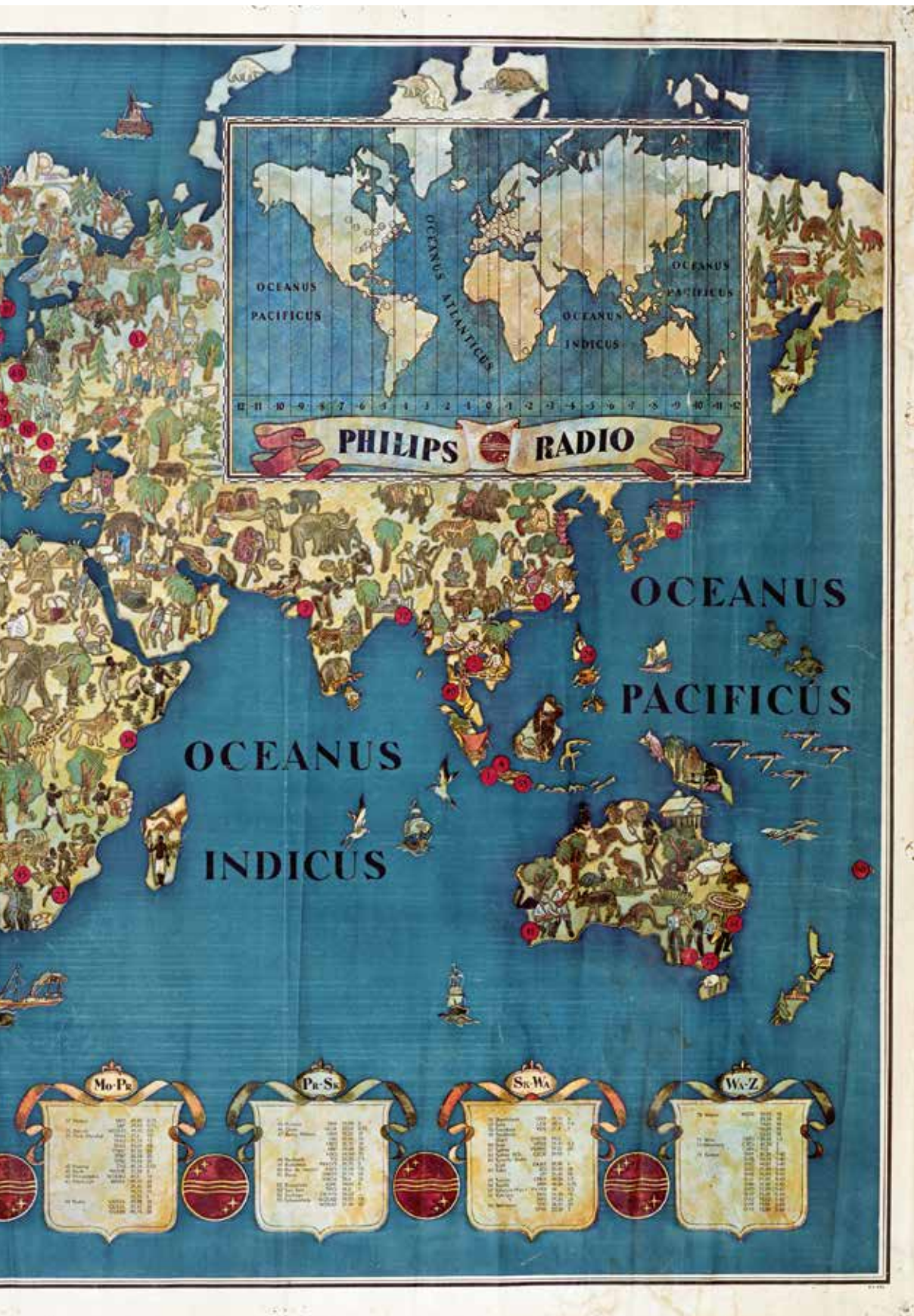
bij

W BOOKS

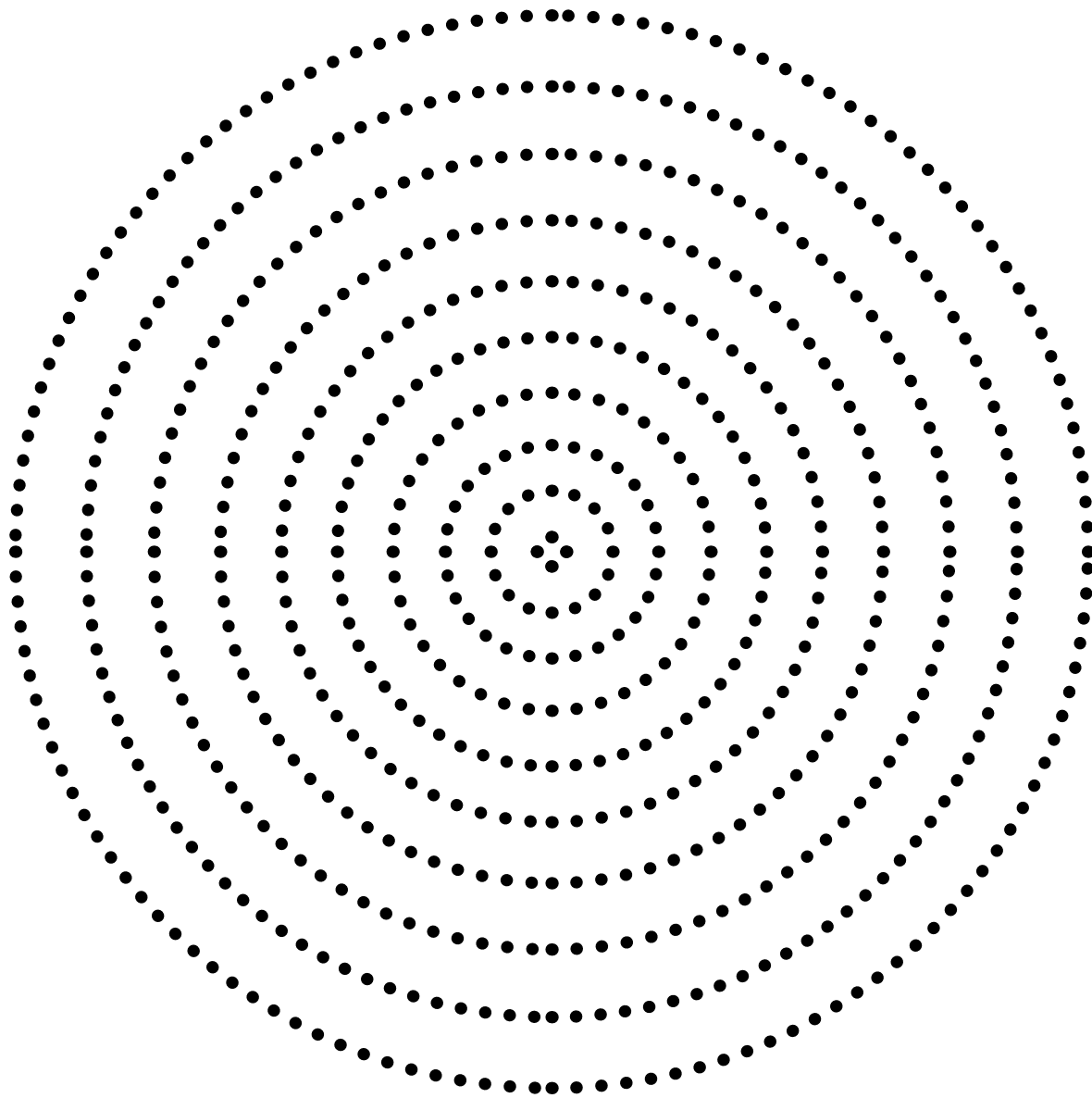
Jan Westerhof

Gloeilampenfabriek Philips levert een grote bijdrage aan de introductie van het nieuwe medium radio. Niet alleen in Nederland, het bedrijf in Eindhoven ontwikkelt zich in de eerste tien jaar van de radio tot een toonaangevend concern op de wereldmarkt voor de productie van radiotoestellen. In de beginjaren maakt Philips zelfs radioprogramma's met Philips Omroep Holland-Indië (Phohi). Die zijn te horen via de korte golf. Om de verkoop van ontvangers te stimuleren maakt Philips in 1939 in een grote oplage een wereldkaart voor de detailhandel waarop alle radiostations die uitzenden op de korte golf staan vermeldt met roepnaam, golfengte en zendvermogen.

Inhoud

Inhoud			
Proloog	6		
• De pioniers	12	• De kroningsrellen en ander oproer	142
• Hilversum en Eindhoven	18	• De comeback	152
• De verzuiling	28	• Nieuwsradio	158
• Censuur op de radio	38	• De strijd om de luisteraar	166
• 'Wo ist Herr Vogt'	44	• Wat je hoort, is wat het is	178
• Herrijzend Nederland na WOII	54	Geraadplaagde bronnen	188
• De gouden jaren 50	60	Illustratieverantwoording	190
• 'Ina kindje!', de triomf van het hoorspel	70	Nawoord	192
• Kapers op de kust	78	Colofon	192
• 'Lichte muziek' van Hilversum 3	90		
• 100 kilowatt Radio Noordzee	98		
• Nieuwe publieke omroepen	106		
• De luisteraar onder de loep	112		
• Vernieuwingsdrang	118		
• Het Oog en Langs de Lijn	126		
• De regionale omroep	136		

De pioniers

Als een van zijn studenten hem vraagt: 'Wat nu?' antwoordt hij: 'Niets, denk ik.' In 1888 ontdekt de Duitser Heinrich Hertz dat elektromagnetische golven zich door de lucht kunnen verplaatsten. Er verandert wel degelijk iets. De uitvinding van Hertz

Heinrich Hertz.

zal het begin blijken te zijn van de communicatierevolutie van de twintigste eeuw. Het is de jonge Italiaanse ingenieur Guglielmo Marconi die met deze 'hertzgolven' draadloze communicatie tot stand brengt. Op 12 december 1901 overbrugt Marconi de Atlantische Oceaan met een overgeseind bericht van Engeland naar Newfoundland.

Een jonge Russische migrant, werkzaam bij Marconi in de Verenigde Staten, David Sarnoff, heeft in de gaten welke kant het op moet met de ontwikkeling van radio. In een memorandum aan de directie van de Marconi Maatschappij schrijft hij dat de behoefte aan informatie en ontspanning van min of meer welgestelde Amerikaanse gezinnen uitgangspunt kan vormen van een nieuw systeem van *radio broadcasting*. Hij beschrijft een huishoudelijk apparaat, net zoiets als een piano of een fonograaf. 'Het idee is om draadloos muziek in de huishoudens

te brengen.' De latere president van de Radio Corporation America (RCA) Sarnoff is zijn tijd ver vooruit. Als een visionair voorspelt Sarnoff in 1915 op 23-jarige leeftijd dat er een netwerk van lokale radiostations moet komen dat een groot publiek aan zich kan binden met nieuwsberichten, sportverslagen, concerten, lezingen en andere programma's met een onuitputtelijke variëteit. De kern van zijn plan is de ontwikkeling van een betrekkelijk goedkoop ontvangstoestel, dat hij de *radio box* noemt.

David Sarnoff.

Radiodistributie is aan het begin van de vorige eeuw bedoeld voor telegrafie. Meeluisteren is wettelijk verboden. Artikel 3 van de Nederlandse Telegraaf- en Telefoonwet uit 1904 verbiedt niet alleen het bezit en gebruik van zenders, maar ook dat van ontvangers voor draadloze telegrafie door particulieren. In andere landen is het niet anders. In ons land is het radioamateur Jan Corver die zich opwerpt als pleitbezorger voor het vrijgeven van beluistering via de ether. Hij heeft goed door, net als Sarnoff in de VS, dat hier sprake is van een nieuw cultuurverschijnsel. Hij neemt waar dat her en der in de wereld naast

Jan Corver.

telegrafie al lustig wordt geëxperimenteerd met gesproken woord en muziek. Corver is een man die in het begin van de ontwikkeling van de radio, boeken voor amateurs heeft geschreven en die een eigen tijdschrift uitgeeft onder de naam Radio Expres. Hij heeft daarmee een groot aantal mensen in Nederland enthousiast gemaakt voor de radiotechniek. Het is ook Corver die in 1914 gewapend met een kristalontvanger bij minister van Waterstaat dr. ir. C. Lely op diens ministerie naar binnen stapt en met die ontvanger Lely laat horen hoe gemakkelijk je Scheveningen-Haven kunt ontvangen. Corver weet Lely te overtuigen dat de regelgeving achter de feiten aanloopt. Er komt een nieuwe wet, waarin de beluistering van ethersignalen wordt toegestaan.

Hanso Idzerda met zijn zender aan de Beukstraat in Den Haag.

Idzerda (achter de piano) met orkestje. De grote trechter vangt het geluid op voor de microfoon.

Idzerda vanuit het Kurhaus

De eerste radio-uitzending in Nederland met een programma met muziek en de menselijke stem is een *soirée musicale*. De uitzending is niet alleen in heel Nederland te ontvangen, maar ook in Engeland en zelfs in Schotland. Het is Hans Henricus Schotanus à Steringa Idzerda die deze uitzending verzorgt vanuit zijn bedrijfspand aan de Beukstraat 8 in Den Haag. Hanso, ook wel Ids genoemd, is een begaafde in Duitsland geschoolde elektrotechnicus. Hij is directeur-eigenaar van de Nederlandsche Radio Industrie (NRI), die sinds 1913 onderdelen maakt voor draadloze zend- en ontvangstapparatuur. Hij benadert Gerard Philips met de vraag of Philips de radio-lampen voor hem kan maken. Samen met Philips Gloeilampen NV brengt Idzerda in het voorjaar van 1919 tijdens de jaarbeurs in Utrecht een draadloze verbinding tot stand met gesproken woord over de twaalf honderd meter. Een halfjaar later is de eerste echte radio-uitzending op 6 november 1919. Philips is dan al een internationale onderneming met een groot aandeel wereldwijd in de gloeilampenmarkt. Die uitzending op 6 november wordt beschouwd als het eerste echte omroepprogramma in Nederland, omdat het is aangekondigd via een advertentie in de Nieuwe Rotterdamse Courant en het met regelmaat, elke donderdagavond van acht tot elf uur, wordt uitgezonden. Het begrip 'omroep' is een vinding van Jan Corver. In de Verenigde Staten is het

Hilversum en Eindhoven

Als Idzerda in 1924 in gebreke blijft met zijn betaling, wordt de zendvergunning door de PTT ingetrokken. In Hilversum zit sinds 1923 een kapitaalkrachtige concurrent, de Nederlandsche Seintoestellen Fabriek (NSF). De NSF heeft met steun van Philips niet alleen diepere zakken dan Idzerda en de andere fabrikanten, maar heeft ook een sterkere zender. De geschiedenis van de radio krijgt hier een belangrijke wending; Hilversum zal de stad van de omroep in Nederland worden. In Hilversum wordt met behulp van de techniek van de NSF de basis gelegd voor het huidige omroepbestel. De NSF is een joint venture van Marconi (UK), Philips en Radio Holland, opgericht voor de productie van professionele zenden- en ontvangstapparatuur voor de marine, de luchtmacht en de koloniën. Philips stapt in de NSF omdat de Eindhovense onderneming zich niet wil beperken tot het produceren van de radiolampen en de verwachting heeft dat het produceren van radiotoestellen weleens een interessante, snel groeiende consumentenmarkt kan zijn.

Directeur van de NSF is Antoine Dubois. Het is Dubois die vanuit de NSF het maken van radio-programma's stimuleert. Dubois is de drijvende kracht achter het streven naar een nationale omroep. Hij neemt het initiatief tot samenbundeling van een groot aantal zakelijke belangen in de Handels Omroep Commissie en later de Radio Omroep Maatschappij. Hij is een van de oprichters van de Hilversumsche Draadloze Omroep (HDO).

In 1923 komt de NSF op de markt met zelf te bouwen radiotoestellen. De kersverse chef verkoop is ene Willem Vogt. Om de kopers van een toestel wat meer ontvangstmogelijkheden te bieden, gaat de NSF ook zelf, net als de concurrentie, uitzendingen verzorgen. De eerste hiervan vindt plaats op zaterdag 21 juli 1923, met Vogt achter de microfoon.

In het jaar van die eerste Hilversumse radio-uitzending is Philips met een nieuwe vinding op de markt gekomen, de Miniwatt radiolamp. Door het hogere uitgangsvermogen is het niet meer nodig om met een koptelefoon te luisteren, dat kan nu via een luidspreker. Hiermee is de radio een stuk gebruiksvriendelijker geworden en klaar voor massaconsumptie. De inhoud en het publiek komen centraal te staan.

Muziek wil het publiek horen en muziek krijgt het. Vooral van het populaire soort. Volkszanger Koos Speenhoff treedt op, hij is aangenaam verrast als hij na een optreden voor de microfoon van de HDO, 35 honderd kaarten van luisteraars krijgt. Maar ook de klassieke muziek krijgt al in die beginjaren een plek in de programmering. Na een première op zondag 30 maart 1924 van het Concertgebouw-orkest onder leiding van Willem Mengelberg start er acht maanden later de eerste wekelijkse serie concerten klassieke muziek op de radio, verzorgd door het Concertgebouworkest.

Philip Gloeilampenfabriek NV in Eindhoven is de sponsor van de eerste programma's uit Hilversum. Philips is belangrijk voor de ontwikkeling van de

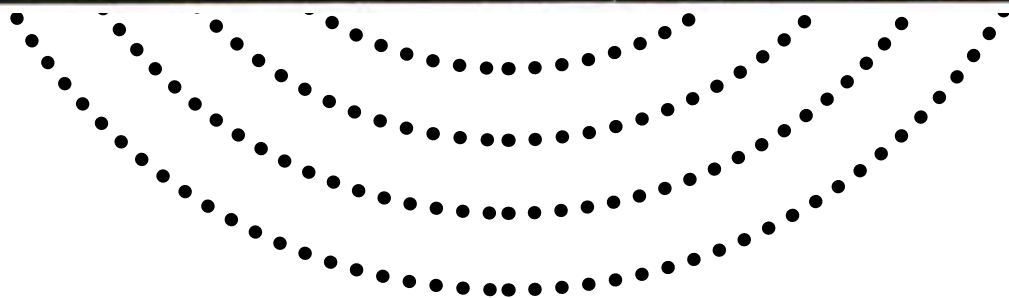
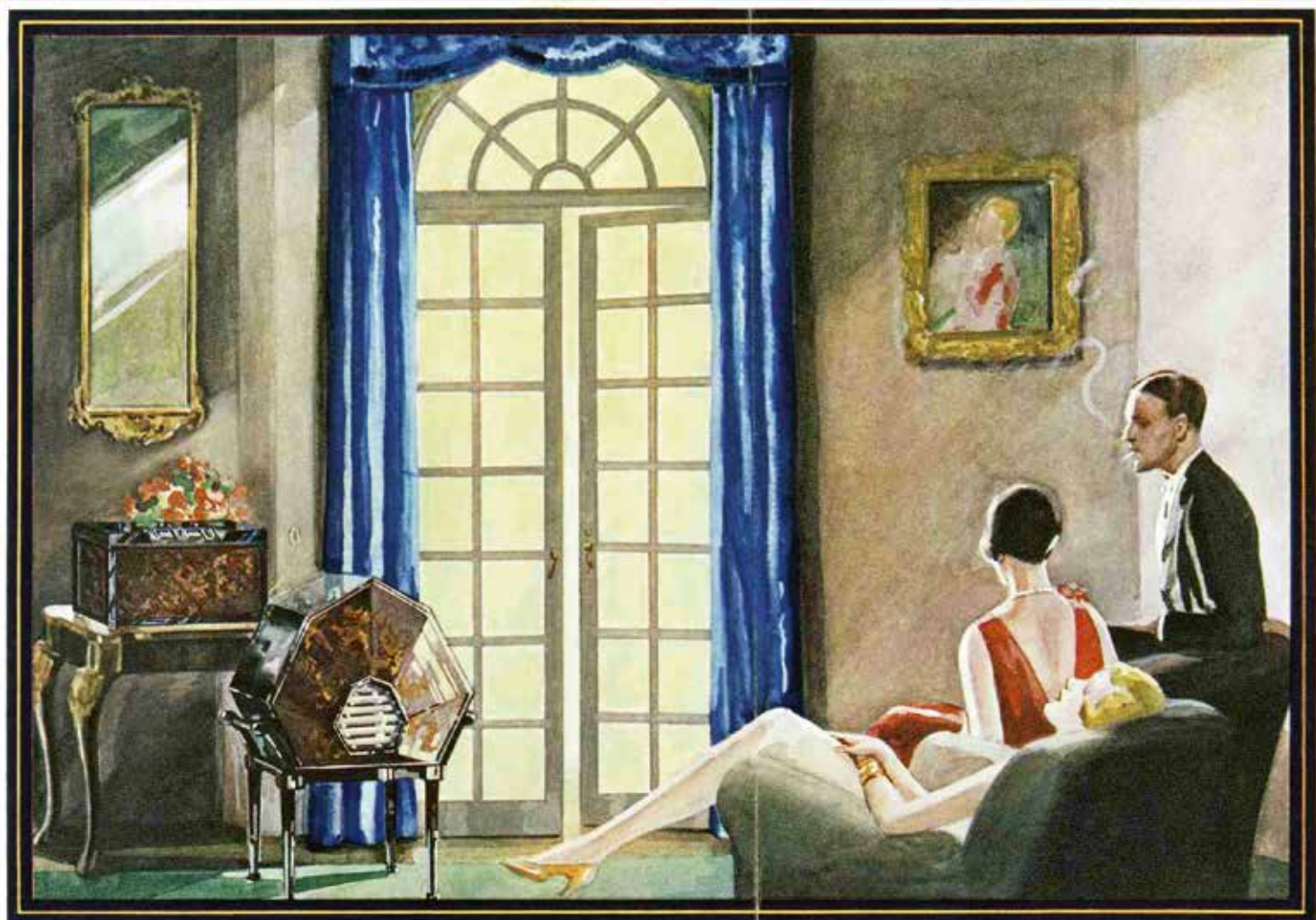
Koos Speenhoff ontvangt 35 honderd kaarten van luisteraars.

Fabricage ontvangers aan de lopende band in Philips-fabriek in Eindhoven.

Verslaggever Dick van Rijn met het bokkentuig voor verbinding met de reportage-wagen van NRU. Loosdrecht, januari 1953.

'Ina kindje', de triomf van het hoorspel

Met de bekende dramaturgische middelen, rechtstreeks afgeleid van theater en literatuur worden de eerste hoorspelen gemaakt. Er wordt vaak simpelweg een microfoon bij gehangen. Maar het duurt niet lang voordat de radiomakers het hoorspel als een eigen genre ontdekken en daarmee een nieuwe dramatische vorm speciaal voor radio. Gericht op de fantasie via het oor. Met dialogen die voor radio zijn geschreven. Met klankbeelden (traplopen, auto starten, toeteren, grindbak, deurbel, openen deur, sluiten deur, et cetera) gemaakt in de hoorspelstudio.

Het hoorspel komt in jaren vijftig tot grote bloei. Na een aarzelend begin groeit de NRCV uit tot de groot-

ste producent van hoorspelen. De meer serieuze hoorspelen raken in jaren dertig vaak thema's die belangrijk zijn voor de identiteit van de omroep; religieuze hoorspelen van de KRO en fel sociale en antifascistische van de VARA. Na de oorlog uit de identiteit zich meer indirect in de keuze van onderwerpen, auteurs en karakters. Het boek *Een eeuw in Beeld en Geluid* beschrijft: 'De

Hoorspel van Paul Vlaanderen met Eva Janssen en Jan van Ees.

„JIMMY VINDT ZIJN VADER”

HOORSPEL

Een hoorspel door A. Vandenberg naar een oorspronkelijk Amerikaans gegeven.

R o l v e r d e l i n g :

Inspecteur Farr	Jo Vischer
Sergeant	Sacco v. d. Made
Jules Renfrew	Rien van Noppen
Alma Renfrew	Miep v. d. Berg
Jack Colbert	Beb Goedhart
Dominee Henry	Daan van Ollefen
Jimmy	Willy van Vliet
Gouverneur	Willem de Vries
Carter	Maarten Kapteyn
Stenvert	Sacco v. d. Made (d)
Spelleiding	Dirk Verèl

Programma-aankondiging 'Jimmy vindt zijn vader'.

VARA mat de maatschappelijke werkelijkheid breed uit en legde nadruk op omgevingsfactoren bij het ontstaan van persoonlijke of sociale problemen. Het leed en de lotgevallen bij de NCRV-figuren waren meer voorbestemd en ingeperkt in religieuze zekerheden. In de KRO-spelen had de onontkoombare voorbeschikking plaatsgemaakt voor twijfel, barmhartigheid en vergeving. De KRO-figuren worstelen met zichzelf en dus eeuwig, de NCRV-figuren worstelen en komen boven, terwijl de VARA-figuren worstelen en ten onder gaan.'

De hoorspelkern is een groep van acteurs in dienst bij de NRU die meewerken aan de dagelijkse uitzendingen van hoorspelen. De vaste hoorspelkern is er vanaf 1947 tot 1986. Twee hoorspelen per avond,

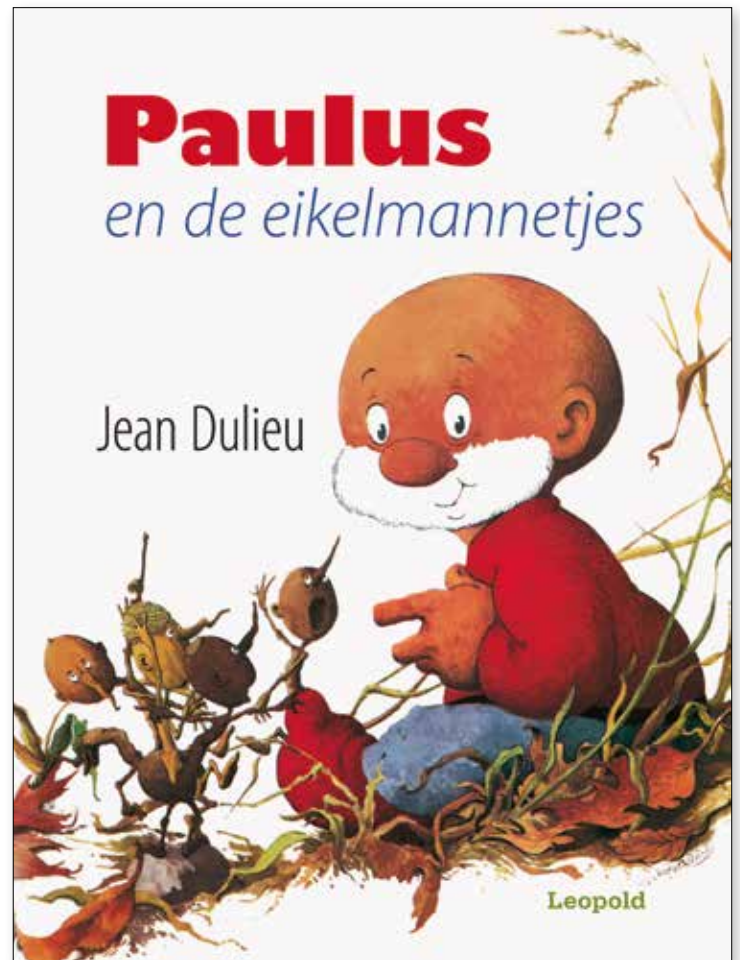
nooit tegelijk via Hilversum 1 en Hilversum 2, zo luidt de afspraak tussen de omroepen. De NRU heeft een speciale hoorspelcommissie om problemen bij het programmeren te voorkomen. Jaarlijks worden er cursussen georganiseerd voor hoorspelspelers. Spelen in een hoorspel is een ander vak dan spelen voor toneel of film.

Paul Vlaanderen

Het grootste deel van de hoorspelen is bedoeld als spannend of vermakelijk, zoals de fameuze *Paul Vlaanderen*-serie, een vertaling uit het Engels. Paul Vlaanderen is een privédetective en schrijver van misdaadverhalen. Samen met zijn vrouw Ina lost hij misdrijven op. De *whodunit*-verhalen met weinig actie worden verteld met opgewekte dialogen. Vlaanderen blijft altijd een heer. In iedere aflevering van de serie wordt een van de personages verdacht. De naam van de echte moordenaar wordt dan in de laatste aflevering onthuld. De Engelse auteur Francis Durbridge bedacht vaak pas in dat stadium wie hij als dader aanwees. Doordat hij dus alle opties openhield, was het voor de radioluisteraars onmogelijk de ontknoping door eigen denkwerk te voorspellen. De vertaling is in de meeste gevallen gemaakt door Johan Bennik ('Johan ben ik'), een pseudoniem van de acteur Jan van Ees, die ook de

hoofdrol vertolkt. Ina wordt gespeeld door Eva Janssen. Haar: 'O, Paul...!' en zijn: 'Ina, kindje' worden gevleugelde uitdrukkingen. Een andere bekende hoorspelacteur is de latere radionieuwslezer Donald de Marcos, die Vlaanderens hulpje Charlie speelt. Hij maakt de kreet 'okido-ki' populair.

Jean Dulieu Paulus de Boskabouter.

Paulus de boskabouter is een radiohoorspel van zo'n tien minuten voor kinderen voor het slapen gaan. Het is gebaseerd op een tekenstrip in dagblad het Vrij Volk. Over een aardige kabouter die graag een pijpje rookt en onder andere de wijze uil Oehoeboeroe. Schrijver Jean Dulieu vertolkt alle stemmen zelf, uitgezonderd de stem van Prinses Priegeltje. Die wordt ingesproken door zijn dochter Dorinde. In totaal zijn er negenhonderd afleveringen gemaakt. Ze worden tussen 1955 en 1964 uitgezonden door de VARA.

veronica

TOP 40

Erkend door de N. V. G. D. de Nederlandse Vereniging van Grammofoondetailhandelaren en samengesteld uit gegevens van handel en industrie

deze week	vroge week		aantal weken	deze week	vroge week		aantal weken
1	1	ROCK YOUR BABY	5	21	23	ABER AM ABEND	3
		George McCrae - RCA				Cindy & Bert - BASF	
2	3	THE HOSTAGE	4	22	30	KISSIN' IN THE BACK ROW OF THE MOVIES	2
		Donna Summer - Groovy				The Drifters - Bell	
3	4	GIGI L'AMOROSO	5	23	28	LADY	3
		Dalida - Omega Internationa				Brotherhood of Man - Pye Records	
4	2	ROCKET	5	24	15	TONIGHT	9
		Mud - RAK				Tony Sherman - BASF	
5	9	YOUR BABY AIN'T YOUR BABY ANYMORE	4	25	13	LET YOUR HAIR HANG DOWN	8
		Paul Da Vinci - Pink Elephant				Catapult - Polydor	
6	6	PAPPA WAS A POOR MAN	8	26	33	MIRELLA	2
		Jack Jersey - Imperial				Rob de Nijs - Philips	
7	10	THE SIX TEENS	6	27	16	SUNDOWN	5
		The Sweet - RCA				Gordon Lightfoot - Reprise Records	
8	21	I DON'T WANNA DIE IN AN AIR DISASTER	2	28	17	O.K. CHICAGO	10
		Albert Hammond - Epic				Resonance - Barclay	
9	5	SUGAR BABY LOVE	12	29	19	IF YOU GO AWAY	8
		The Rubettes - Polydor				Terry Jacks - Bell	
10	12	THE WALL STREET SHUFFLE	3	30	-	AUF WIEDERSEHN (SWEETHEART)	1
		10 C.C. - UK Records				Demis Roussos - Philips	
11	14	AMATEUR HOUR	3	31	-	DE DRONKAARD	1
		Sparks - Island Records				Jan Boezeroen - Vier Wieden	
12	8	ROCK THE BOAT	9	32	32	DIE SONNE GEHT AUF	7
		The Hues Corporation - RCA				Freddy Breck - BASF	
13	29	TONIGHT	2	33	37	ROBBIE	8
		The Rubettes - Polydor				Peter en zijn Rockets - Philips	
14	24	VERONICA, SORRY	2	34	-	FEEL LIKE MAKIN' LOVE	1
		Peter en zijn Rockets - Philips				Roberta Flack - Atlantic	
15	11	HONKIE-TONKIE PIANISSIE	6	35	31	THERE'S A GHOST IN MY HOUSE	4
		Nico Haak en de Paniekzaalers - Fontana				R. Dean Taylor - Rare Earth	
16	7	THE NIGHT CHICAGO DIED	9	36	28	ZORBA'S DANCE	3
		Paper Lace - Philips				Trio Hellenique - CNR	
17	20	IT'S ONLY ROCK AND ROLL	3	37	-	IT KEEPS RIGHT ON A HURTIN'	1
		The Rolling Stones - Rolling Stones Records				Albert West - CBS	
18	22	BEER OR SANGRIA	3	38	25	LOVE ME LIKE A LION	4
		Circus - Negram				B.Z.N. - Negram	
19	-	I SHOT THE SHERIFF	1	39	27	BAND ON THE RUN	10
		Eric Clapton - RSO				Paul McCartney & Wings - Apple	
20	18	SHE	5	40	35	THE BANGIN' MAN	6
		Charles Aznavour - Barclay				Slade - Polydor	

De Snelle Visser en daarna met het bevoorradings-scheepje de Ger-Anna, genoemd naar de oudste dochter van Dirk Verwey, naar de Norderney.

Veronica gaat het voor de wind, ondanks het beperkte bereik. Het radiostation is niet overal in Nederland te ontvangen, omdat de zeezender niet sterk genoeg is. Jongeren omarmen Veronica dat zich scherp onderscheidt van de zenders van de publieke omroep. Ook commercieel gaat het heel goed. De aandeelhouders zijn zeer tevreden met de resultaten.

Nederpop

Eind jaren zestig, begin jaren zeventig zijn ook hoogtijdagen voor de Nederpop. Veronica speelt daarin een grote rol. Bij de platenmaatschappijen in Engeland hangt de Top 40 aan de muur naast de hitlijsten uit Amerika en Engeland. Harding: 'Zowel in Engeland als in Amerika werd gekeken naar Nederland, omdat het in continentaal Europa leidend was. Als een plaat lukte in Nederland, dan had het ook zin om die plaat in Duitsland, Frankrijk en de rest van Europa uit te brengen. Begin jaren zeventig is Nederlandse popmuziek waanzinnig populair, ook in het buitenland. We hebben 'Venus' van Shocking Blue, Mouth & MacNeal, de Golden Earring; ook de Cats, niet in Amerika maar wel in Duitsland bijvoorbeeld. Dat was onder invloed van de leidende rol zeg van de commerciële radio. Dat was na 1974, na het einde van de zeezenders, eigenlijk in één klap afgelopen.'

Van Kooten: 'Veronica en de pil zeg ik altijd, dat is van belang, die kwamen ook ongeveer gelijk op. Veronica en de pil hebben Nederland de twintigste eeuw eigenlijk ingeduwd. Er is niet zoveel verschil tussen 1938 en 1959. Dat heb ik zelf aan den lijve ondervonden. Provo, het Lieverdje dat kwam allemaal later dan Veronica.'

Lex Harding

Lex Harding, pseudoniem van Lodewijk den Hengst, komt in het najaar van 1967 letterlijk aan boord bij Veronica als nieuwssamensteller en nieuwslezer. In tegenstelling tot de muziekshows wordt het nieuws wel live vanaf de Norderney uitgezonden. De Engelse zender Radio 227 waarvoor Harding als dj werkt, is ermee opgehouden nadat nieuwe Engelse wetgeving de 'piraterij' van commerciële zee zenders verbiedt. Het nieuws bij Veronica wordt bij elkaar gescharreld van het ANP, de VRT en de BBC. Na een jaar krijgt Den Hengst een eigen programma overdag. 'Ik viel met mijn neus in de boter. Ik had ervaring met een horizontaal format, daar had ik bij Radio 227 al mee gewerkt. Ik wist precies hoe dat functioneerde.' Hij hoeft niet langer aan boord te zijn, mag voortaan zijn programma opnemen in een van de studio's, die nu zijn gehuisvest in Villa Lapershoek aan de Utrechtseweg in Hilversum. Overdag presenteert hij de 'Lex Harding Show', 's avonds 'Lex-jo', waar hij ook alternatieve pop kan presenteren. Met de befaamde 'Adje Bouman Top Tien' (ABTT), een persoonlijke hitlijst van technicus Ad Bouman, later zelf ook dj.

Lex Harding.

Nawoord

Colofon

Uitgave

WBOOKS, Zwolle
info@wbooks.com
www.wbooks.com

Tekst

Jan Westerhof

Mede mogelijk gemaakt

Dit boek is mede mogelijk gemaakt door de volgende omroepen en mediabedrijven:

AVROTROS

BNNVARA

EO

KRONCRV

MAX

Pluxbox

VPRO

Qmusic

Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid

Beeld research

Ingrid Jacobs & Jan Westerhof

Vormgeving

Door Lori, Arnhem

© 2018 WBOOKS / Jan Westerhof

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.

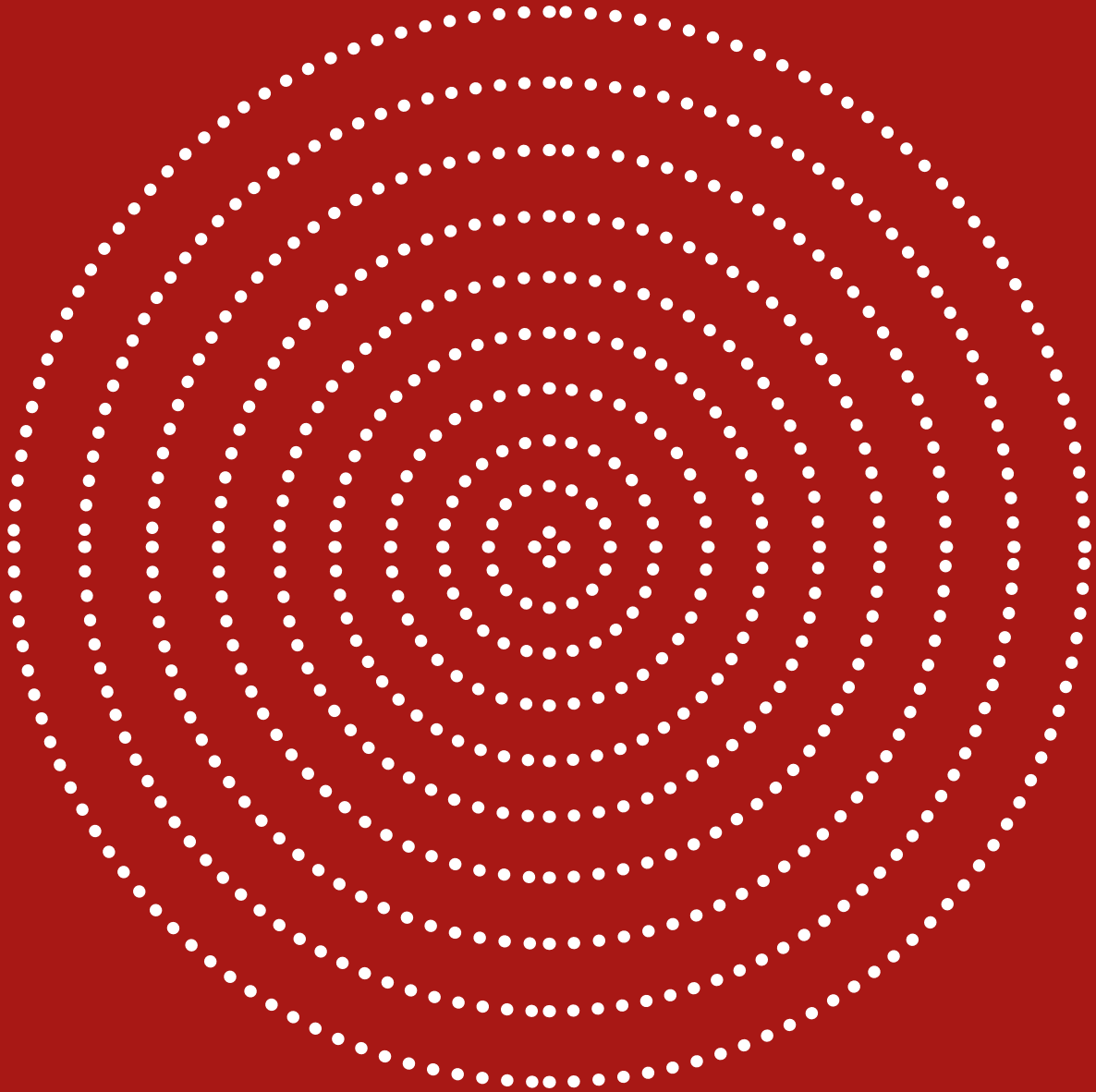
© c/o Pictoright Amsterdam 2018.

ISBN 978 94 625 8282 8

NUR 680

Met dank aan

Met dank aan: Bas Agterberg; Marc van Amstel; Arman Avsaroglu; Pauline Broekema, Rob Buiters; Jan van Dalen; Edwin Evers; Gerard Ekdorf; Nienke Feis; Peter Flik; Sjors Fröhlich, Juul Geleick; Hanneke Groenteman; Nienke Hidding; Marjein Hammersma; Lex Harding; Hans Hogendoorn; Age (Peter) Jager; Dick Klees; Sander Kooistra; Marnix Koolhaas; Willem van Kooten; Shay Kreuger; Ad van Liempt; Jan van Loenen; Paul van der Lugt; Hélène Meyer; Hans Jaap Melissen; Felix Meurders; Marga Miltenburg; Anneke Naafs; Tineke de Nooij; Wim Noordhoek; Tim Overdiek; Peter Ouwerkerk; Jan Paulussen; Koos Postema; Hans le Poole; Hans van Raaij; Iwan Reuvekamp; Henk Ronner; Michèle Schuler; Yvon Schuler; Kris Sloot; Frits Spits; Piet van Tellingen; Kees Toering; Jan Joost Valster; Erik Vos; André van de Wal; Hans van Willigenburg.

We waren er bij is een iconografie van de eeuw van radio. Het boek beschrijft en toont met 190 foto's en grafische afbeeldingen de tijdlijn van de Nederlandse radiogeschiedenis. Met als rode draad de verhalen van prominente radiomakers. Het gaat over nieuwe technologie en politiek, maar vooral over beleving en impact.

Op 6 november 1919 is vanuit Den Haag de eerste radio-uitzending in Nederland van de Friese ingenieur Idzerda. *We waren er bij* laat de opkomst van de radio zien in een verzuilde maatschappij. Maar ook de hoogtijdagen van de radio als praatpaal voor de autoriteiten en als massamedium voor amusement in de jaren 40 en 50. Radio als platform voor de jeugdcultuur in de jaren 60 en 70. Radio in een nieuwe rol naast de dominante televisie, als interactief medium en de ingrijpende invloed van de digitalisering in de jaren 90, als alles in de massacommunicatie revolutionair verandert.

Jan Westerhof was van 2007 tot 2017 Directeur Radio bij de NPO. Hij was verantwoordelijk voor de radiostrategie van de publieke omroep, met uitbreiding naar online. Hij was vice president van de radiotak van de European Broadcast Union (EBU). Digitale distributie van radio in Europa was een belangrijk project. Als programmadirecteur heeft hij de regionale televisie in Gelderland opgezet. Acht jaar is hij zendermanager van NPO Radio 1 geweest. Hij werkte als journalist voor Omroep Gelderland, De Groene Amsterdammer en de Volkskrant.

